

Sygn. akt IX C 617/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Słupsku IX Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: SSR Ewa Reginia-Jurkiewicz

Protokolant: Kamila Finor

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2016 roku w Słupsku

na rozprawie sprawy

z powództwa **B. T.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda B. T. na rzecz pozwanego (...) Bank (...) S.A. w W. kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IX C 617/15

UZASADNIENIE

Powód B. T. złożył pozew, w którym domagał się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przez (...) Bank (...) S.A. w W. nr (...) z dnia 21.03. (...), któremu Sąd Rejonowy w Słupsku postanowieniem z dnia 18.05.2011r. w sprawie IX Co 2080/11 nadał klauzulę wykonalności. Powód podniósł, że bankowy tytuł egzekucyjny został oparty na umowie, w której poświadczono nieprawdę i sfalszowano podpis powoda. W dalszym toku postępowania powód podniósł również, iż należność wynikająca z umowy, która stała się podstawą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego jest przedawniona. Powód wskazał ponadto, iż przepisy o nadaniu klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym zostały uznane za niezgodne z Konstytucją, zatem postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności wydane w sprawie IX Co 2080/11 nie może być wykonywane.

Pozwany (...) Bank (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany zakwestionował, aby podpis pod umową został sfalszowany. Pozwany wskazał, że w sposób prawidłowy zweryfikował tożsamość stawających do umowy osób. Ponadto pozwany argumentował, iż powód nie wykazał, aby doszło do sfalszowania jego podpisu pod umową. W odniesieniu do podniesionego przez powoda zarzutu przedawnienia roszczenia pozwany Bank wskazał, że wskutek złożenia przez niego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu doszło do przerwania biegu przedawnienia. Ponadto pozwany podniósł, że bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności zgodnie z dotychczasowymi przepisami zachowuje nadal moc obowiązującego tytułu wykonawczego również po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej Prawo bankowe (zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 25.09.2015r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 17.02.2009r. (...) Bank (...) S.A. w W. zawarł z K. B. i B. T. umowę o kredyt gotówkowy nr (...) (**dowód:** umowa z dnia 17.02.2009r. – k. 39 akt IX Co 2080/11).

Wskutek braku spłaty należności Bank wypowiedział umowę ze skutkiem na dzień 24.07.2009r. (**bezsporne**).

W dniu 21.03.2011r. Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) i w dniu 5.04.2011r. złożył wniosek do Sądu Rejonowego w Słupsku o nadanie klauzuli wykonalności temu tytułowi egzekucyjnemu. Postanowieniem z dnia 18.05.2011r. Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Słupsku nadał w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności. Postanowienie zostało doręczone wierzycielowi w dniu 9.06.2011r. (**dowód:** wniosek o nadanie klauzuli wykonalności z zał. – k. 2-12 akt IX Co 2080/11, postanowienie z dnia 18.05.2011r. z zpo – k. 42, 44 akt IX Co 2080/11).

W dniu 24.06.2011r. wierzyciel (...) Bank (...) S.A. w W. złożył u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S. wniosek o wszczęcie egzekucji, na podstawie załączonego tytułu wykonawczego – bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 18.05.2011r., IX Co 2080/11, celem wyegzekwowania całości zasądzonego w nim roszczenia. Sprawę zarejestrowano pod sygn. akt Km (...). Następnie wskutek przekazania sprawy, sprawę nadal prowadzi Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Słupsku J. Ż. w sprawie Km (...)(**dowód:** wniosek o wszczęcie egzekucji – k. 1-10 akt Km (...)).

B. T. złożył zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Słupsku o możliwości popełnienia przestępstwa sfalszowania jego podpisu pod umowę o kredyt gotówkowy z dnia 17.02.2009r.. Postanowieniem z dnia 27.05.2016r. Prokuratura Rejonowa w Słupsku umorzyła dochodzenie wobec stwierdzenia, iż czynu nie popełniono. Postanowienie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 18.11.2016r., sygn. akt XIV Kp 351/16 (**dowód:** postanowienie z dnia 27.05.2016r. – k. 125-127, postanowienie SR z dnia 18.11.2016r. – k. 163-164).

Sąd zważył:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny nie był pomiędzy stronami sporny. Sporna pozostawała ocena owego stanu faktycznego.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu.

Dłużnik zakwestionował istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym, wskazał bowiem, że umowa, która stała się podstawą do wystawienia bte jest nieważna wobec tego, iż powód nie podpisał tej umowy, a jego podpis został sfalszowany.

Bankowy tytuł egzekucyjny - ze względu na odmienny od wyroków charakter – nie korzysta ani z prawomocności, ani z powagi res iudicata. Dłużnik zatem może zaprzeczyć treści takich tytułów egzekucyjnych. Zatem może być przedmiotem badania sądu w postępowaniu z art. 840 § 1 pkt 1. Wymierzone przeciwko takiemu tytułowi powództwo opozycyjne z art. 840, oparte na podstawie określonej w § 1 pkt 1 tego przepisu, może obejmować bardzo liczne zarzuty. Należą do nich zarzut braku zdolności sądowej i braku pełnomocnictwa, zarzut nieważności aktu notarialnego (np. z powodu wad oświadczenia woli) oraz jego bezskuteczności [A. Marciniak, Bankowy tytuł egzekucyjny (zagadnienia wybrane), s. 31]. Bankowe tytuły egzekucyjne mogą obejmować tylko zobowiązania wymagalne bezwarunkowo. Jeżeli wierzytelność banku jest warunkowa, bank powinien wystawić bankowy tytuł egzekucyjny dopiero po spełnieniu warunku. Dłużnik może kwestionować ziszczenie się warunku tylko w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego (D. Pawłyszcz, Bankowe tytuły egzekucyjne, s. 19).

Dłużnik banku może wytoczyć przeciwko bankowi powództwo przeciwegzekucyjne przewidziane w art. 840 kpc. W powództwie takim dłużnik banku może podnieść wszelkie zarzuty materialnoprawne dotyczące wierzytelności banku, objętej bankowym tytułem egzekucyjnym zaopatrzoną w sądową klauzulę wykonalności. Chodzi tu o zarzuty powstałe przed wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego, przed wydaniem klauzuli wykonalności i po jej wydaniu. W grę mogą wchodzić np. zarzuty nieistnienia roszczenia banku lub istnienia roszczenia w mniejszej wysokości niż to ujęte w tytule, nienastąpienia wymagalności roszczenia (mimo umieszczenia w bankowym tytule egzekucyjnym oświadczenia banku innej treści).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że powód mógł w toku niniejszego postępowania powołać się na to, że jego zobowiązanie nie istnieje, ponieważ podpis powoda pod umową, której wypowiedzenie stało się podstawą do wystawienia bte został sfalszowany.

Podkreślenia przy tym wymaga, iż to na powodzie, zgodnie z treścią art. 6 kc, spoczywał ciężar wykazania tej okoliczności. Powód w celu wykazania swego stanowiska w tym przedmiocie wskazał na toczące się z jego inicjatywy postępowanie przygotowawcze w sprawie 2 Ds. 1495/15. Stwierdzić należy, iż postępowanie to zostało umorzone postanowieniem z dnia 27.05.2016r., po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego grafologa, który potwierdził, iż podpis pod umową jest własnoręcznym podpisem powoda. Brak zatem podstaw do przyjęcia argumentacji powoda za wiarygodną, a z pewnością powód nie wykazał w niniejszym postępowaniu, aby jego podpis pod umową, będącą podstawą zobowiązania został sfalszowany.

Jeśli zaś chodzi o podniesiony przez powoda zarzut niemożności dochodzenia roszczenia na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, któremu nadano klauzulę wykonalności, na podstawie przepisów, które zostały uznane za niekonstytucyjne podnieść należy za pozwany, że art. 96 prawa bankowego, na podstawie którego wierzyciel wystawił bankowy tytuł egzekucyjny w niniejszej sprawie, został uchylony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 września 2015r. (Dz.U.2015.1854) zmieniającej ustawę Prawo bankowe z dniem 27 listopada 2015r.. Jednakże zgodnie z treścią art. 11 ust. 3 ustawy zmieniającej, bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych (w niniejszej sprawie bte nadano klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu z dnia 18.05.2011r.), zachowuje moc tytułu wykonawczego także po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Brak było zatem przeszkód do prowadzenia przez wierzyciela postępowania egzekucyjnego na tej podstawie, iż obecnie nie obowiązują przepisy pozwalające bankom wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne.

Pozwany podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia.

Zarzutem materialnoprawnym dotyczącym wierzytelności może być również przedawnienie objętego tytułem egzekucyjnym roszczenia, przy czym przedawnienie w większości wypowiedzi doktryny jest uważane za zdarzenie powodujące wygaśnięcie zobowiązania, w niektórych jest zaś traktowane jako niemożność egzekwowania (tak. T. Żyżnowski, komentarz LEX 2014, Komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego).

Oceniając zarzut przedawnienia tej wierzytelności trzeba było także zważyć, iż zgodnie z treścią art. 117 § 2 kc po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia.

Jak stanowi art. 118 kc jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej termin przedawnienia wynosi lat 10, a dla roszczeń o świadczenia okresowe jak i związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - 3 lata. Do zastosowania krótszego terminu przedawnienia nie jest wymagane, aby obie strony stosunku prawnego były podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą (tak: wyrok SN z dnia 2.04.2008r., sygn. III CSK 302/2007, publ. Lex Polonica 2035118). W niniejszej sprawie termin przedawnienia roszczeń przysługujących cedentowi, a następnie cesjonariuszowi wynosił 3 lata. Ten sam termin przedawnienia dotyczy należności głównej jak i świadczeń okresowych (odsetek).

Z przedłożonych przez pozwanego dokumentów w niniejszej sprawie wynika, że wierzytelność z tytułu umowy pożyczki z dnia 17.02.2009r. stała się wymagalna w dniu 24.07.2009r. wskutek jej wypowiedzenia (okoliczność ta nie była przez powoda kwestionowana). W tej sytuacji należności wynikające z umowy o kredyt gotówkowy z dnia 17.02.2009r. podlegały trzyletniemu terminowi przedawnienia, biegnącemu od dnia 24.07.2009r..

Pozwany powołał się na przerwę biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wystawionemu przez siebie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu oraz przez złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji.

Zgodnie z treścią art. 123 § 1 pkt 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

W myśl art. 124 § 1 kc po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 § 2 kc).

Ponowne rozpoczęcie biegu przedawnienia przerwane przez czynności, o których mowa w § 2 następuje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania.

Na gruncie powołanych przepisów ustalenia wymagało, czy składając w dniu 5.04.2011r. roku wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a następnie w dniu 24.06.2011r. wniosku o wszczęcie egzekucji do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S., sprawa sygn. akt Km (...), pozwany przedsięwziął czynności powodujące przerwanie biegu przedawnienia.

W ocenie Sądu, wskutek przedsięwzięcia powyższych czynności doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia. Stwierdzić bowiem należy, że organami, o jakich mowa w art. 123 § 1 pkt 1 kc są bez wątpienia sądy powszechne oraz komornicy sądowi. Jako przykład czynności procesowych, przerywających bieg przedawnienia, wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie m.in. wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie egzekucji oraz złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu lub pozasądowemu tytułowi egzekucyjnemu (wyr. SN z dnia 17 grudnia 2004r., II CK 276/04, Lex nr 284135). Jedynie w starszym orzecznictwie SN odmawiano wnioskowi o nadanie klauzuli wykonalności skutku przerwania biegu terminu przedawnienia, uznając, że czynność ta nie zmierza bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia, co zdaniem Sądu słusznie uległo zmianie, bowiem uzyskanie klauzuli wykonalności jest niezbędne do wszczęcia egzekucji. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości przychylił się do nowszego stanowiska doktryny i judykatury, przyjmując, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia roszczenia.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że złożenie przez pozwanego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności a następnie wniosku o wszczęcie egzekucji w sprawie Km (...) spowodowało przerwanie biegu przedawnienia

Mając powyższe na uwadze Sąd powództwo oddalił.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98, 99 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, mając na uwadze, iż powód w całości sprawę przegrał. Na koszty poniesione przez pozwanego złożyły się koszty wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 2.400 zł (§ 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ...) i kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Sąd zatem zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.416 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, o czym orzeczono w pkt II wyroku.